

Soru: Abdest alırken mazmazayı (ağza su vermek) ve istinşakı (burna su vermek) terk etmenin hükmü nedir?

FETVA

“Ağza, çalkalama yoluyla her yerine degecek şekilde su vermek” olarak tarif edilen mazmaza ve “Suyu, burnun yumuşak bölgesine kadar ulaştırmak” şeklinde ifade edilen istinşak,¹ abdestin müekked² sünnetlerindedir.³ Nitekim Allah Rasulü’nün ﷺ abdestini nakleden yirmi sahabînin tamamının mazmaza ve istinşak yaptığını da aktarmasından⁴ anlaşıldığına göre Peygamberimiz ﷺ, bunları hiç terk etmemiştir.⁵ Sünnet-i müekkedenin özürsüz bir şekilde sürekli terki günah olduğundan mazmaza ve istinşakı meşru bir sebep olmaksızın terk etmeyi adet haline getiren kişi günahkar olur.⁶ Bu hususta Şafîiler de Hanefilere muvafakat etmektedir.⁷

¹ Bkz. Zeynuddîn İbn Nüceym, *el-Bahru’r-Râik Şerhu Kenzi’d-Dakâik* (Dâru’l-Kitâbi’l-İslâmî, ts.), 1/21-22.

² Sünnet, müekked ve gayr-ı müekked olmak üzere iki kısma ayrılır. Bunlar aynı zamanda sünne-i hüdü ve sünen-i zevâid olarak da isimlendirilir. Müekked sünnetleri sürekli özürsüz bir şekilde terk etmek kişiyi günahkar yaparken gayr-ı müekked sünnetleri terk etmenin bir günahı yoktur. Bkz. Muhammed Emin İbn Abidin, *Raddu’l-Muhtâr ala’d-Durri’l-Muhtâr* (Lahor: Mektebetu Reşîdiye, 2023), 1/340-346.

³ Burhanuddîn el-Merğînânî, *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti’l-Mübtedî* (Karaçi: Mektebtu’l-Büşrâ, 2021), 1/57.

⁴ Ebû Muhammed Cemâlüddîn Abdullâh b. Yûsuf b. Muhammed ez-Zeyla’î, *Nasbü’r-râye li-tahrîci ehâdîsi’l-Hidâye* (Beyrut: Müessesetu’r-reyyân, 1997), 1/10.

⁵ el-Merğînânî, *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti’l-Mübtedî*, 1/57.

⁶ İbn Abidin, *Raddu’l-Muhtâr ala’d-Durri’l-Muhtâr*, 1/386.

⁷ Ebu Zekerîyya Muhyiddîn b. Şeref en-Nevevî, *el-Mecmû’ Şerhu’l-Mühezzeb* (Kahire: İdâratu’-Tibâati’l-Münîriyye, 1928), 2/197.